

Folketingets Retsudvalg, Udvalg for Udlændinge og Integrationspolitik og Europaudvalg

Christiansborg, den 25. juni 2004
EU-chefkonsulenten

Til
udvalgenes medlemmer og stedfortrædere

”Tammerfors II” – dagsordenen

Resumé

Kommissionen har den 2. juni 2004 offentliggjort en meddelelse¹ indeholdende en evaluering af den såkaldte Tammerfors-dagsorden for samarbejdet i EU om retlige og indre anliggender (RIA).

Udover at indeholde en overordnet evaluering af, hvor langt EU er nået på RIA-området i forhold til de mål, der blev sat på Det Europæiske Råds møde i den finske by Tammerfors i oktober 1999, indeholder meddelelsen yderligere overvejelser omkring de mål og prioriter som næste fase i RIA-samarbejdet – kaldet ”Tammerfors II-dagsordenen” - skal have.

Inden Kommissionen fremkommer med forslag til et mere konkrete programpunkter, ønsker Kommissionen en offentlig debat om emnet. Meddelelsen indeholder derfor en **høringsfrist**, der er sat til **31. august 2004**.

På grundlag af denne debat vil Kommissionen i løbet af **2. halvår 2004** fremkomme med et forslag til et femårigt program for ”Tammerfors II-dagsordenen” (for perioden 2004-2009).

Tammerfors-dagsordenen

Det Europæiske Råds møde i Tammerfors i oktober 1999 havde som mål at sætte gang i samarbejdet om Retlige og Indre Anliggender i EU. Der var tale om, at de muligheder der lå i Amsterdam-traktaten på områder som asyl og indvandring, civilretligt samarbejde samt politimæssigt og strafferetligt samarbejde skulle udnyttes fuldt ud. På den baggrund opstillede man derfor i Tammerfors et ambitiøst program – også kaldet Tammerfors-dagsordenen – der indeholdt konkrete mål og konkrete tidsfrister for tiltagene på RIA-området.

Med Kommissionens meddelelse gøres der status over dette femårige forløb.

Den overordnede vurdering fra Kommissionens side er, at målene er nået til tiden, også selv om overholdelsen af de fastsatte tidsfrister til tider er gået ud over ambitionsniveauet i de vedtagne retsakter. Det er dog Kommissionens vurdering, at en sådan ”de små skridts politik” var at foretrække frem for ingen fremskridt overhovedet. Som en af årsagerne til at man til tider har været nødsaget til at gå på kompromis anfører Kommissionen de snævre institutionelle rammer med krav om enstemmighed i Rådet og med delt initiativret mellem Kommissionen og medlemsstaterne.

Alt i alt er det Kommissionens vurdering, at RIA-samarbejdet i dag er en betragtelig succes, idet der er gjort betydelige fremskridt på RIA-området, ligesom området i dag er blevet en hovedprioritet i EU-samarbejdet.

Mulige fremtidige tiltag – Tammerfors II-dagsordenen

Kommissionen overvejer herefter i meddelelsen hvilke mål, der skal sættes for næste fase i RIA-samarbejdet – den såkaldte ”Tammerfors II –dagsordenen”.

Da RIA-området er et højt prioriteret område i EU-samarbejdet, er det **overordnede mål** at øge områdets finansielle og institutionelle ressourcer. Den eventuelt kommende forfatningstraktat tillægges i den forbindelse stor vægt af Kommissionen, idet forfatningstraktaten indebærer en ophævelse af den eksisterende søjlestruktur og lader hele RIA-området være omfattet af den almindelige lovgivningsprocedure, herunder kvalificeret flertal i stedet for enstemmighed.

Kommissionen lægger op til at beskyttelsen af **individets rettigheder** skal styrkes, blandt andet ved at EU skal tilslutte sig Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, ligesom det nuværende Europæiske Center for Observation af Racisme og Fremmedhad skal videreudvikles til et Menneskerettighedsagentur.

Unionsborgerskabet skal styrkes. I den forbindelse fokuserer Kommissionen blandt andet særligt på de EU-borgere, der på grund af flytning til et andet EU-land helt mister retten til at stemme til nationale parlamentsvalg (de kan hverken stemme i det nye eller det gamle opholdsland).

Kontrollen med de **ydre grænser** skal styrkes og der skal i den forbindelse på lang sigt arbejdes hen imod etableringen af et europæiske grænsepoliti. Arbejdet med Visa InformationsSystemet (VIS) og næste generation af Schengen Information System (SIS II) er også væsentligt. EU's politik på grænseområdet skal endvidere generelt styres af et solidaritetsprincip.

asylstatus, i modsætning til den nuværende situation, hvor der er tale om fælles minimumsregler.

For så vidt angår **indvandringspolitikken** gælder, at der af hensyn til den demografiske og økonomiske udvikling i EU skal findes en balance mellem på den ene side lettere adgang til lovlig indvandring og på den anden side kampen mod ulovlig indvandring og menneskehandel, herunder en effektiv tilbagesendelsespolitik.

På det **civilretlige område** skal der arbejdes videre med den gensidige anerkendelse af retsafgørelser med henblik på at sikre hurtige og effektive procedurer i grænseoverskridende sager. En øget anvendelse af den gensidige anerkendelse forudsætter gensidig tillid til hinandens retssystemer, hvilket igen forudsætter et fælles værdigrundlag, f.eks. i form af fælles minimumsstandarder for retssager. Samtidig anfører Kommissionen at det vil være uhensigtsmæssigt på lang sigt at have forskellige procedureregler for henholdsvis interne og grænseoverskridende sager.

På det **strafferetlige område** skal der ligeledes arbejdes videre med den gensidige anerkendelse, der fortsat skal udgøre hjørnestenen i samarbejdet. Blandt andet reglerne om gensidig anerkendelse af beviser skal udvikles. Den gensidige tillid mellem retssystemerne skal udbygges ved at indføre minimumsgarantier for tiltalte og ofre i straffesager. Kampen mod visse former for særlig alvorlig kriminalitet skal styrkes ved at tilnærme medlemslandenes strafferammer samt landenes straffelove på udvalgte områder. Endelig skal EUROJUST spille en mere fremtrædende rolle og på sigt skal en europæisk anklagemyndighed etableres med udgangspunkt i EUROJUST.

For så vidt angår **det politimæssige samarbejde** skal EUROPOL styrkes blandt andet ved at sikre, at medlemslandene anvender EUROPOL til informationsudveksling og ved at omdanne EUROPOL fra den nuværende mellemstatslige status til et EU-agentur, finansieret over EU's budget.

Kampen mod terrorisme skal fortsat have højeste prioritet. De eksisterende tiltag skal implementeres ordentligt i medlemslandene og de eksisterende muligheder eksempelvis i form af fælles efterforskningshold skal anvendes mere. Mulighederne i ny computerteknologi skal udnyttes.

Der skal yderligere arbejdes videre med kampen mod narkotikakriminalitet ligesom

3

EU's udenrigspolitik bør indarbejde RIA-dimensionen.

Det danske forbehold

I det omfang ovenstående overvejelser fører til tiltag med hjemmel i det nuværende traktatgrundlag gælder, at det danske forbehold bevirker, at Danmark deltager fuldt

ud i tiltag vedrørende det politimæssige og strafferetlige samarbejde (Det mellemstatslige samarbejde i Søjle III). Danmark deltager ikke i tiltag, der vedrører indvandring, asyl og civilretligt samarbejde (Det overstatslige samarbejde i Søjle I). På disse områder kan Danmark anmode om parallelaftaler.

I det omfang tiltag under søjle I udgør en udbygning af Schengen-reglerne (typisk spørgsmål om grænsekontrol, pas m.m.) kan Danmark dog selv vælge om man vil deltage eller ej, idet Danmark her har krav på at kunne tilslutte sig reglerne på mellemstatsligt grundlag.

En vedtagelse og ikrafttræden af forfatningstraktaten vil kunne ændre på ovenstående.

Høringsfrist

På baggrund af ovenstående overvejelser samt indkomne høringssvar forventer Kommissionen at fremkomme med et mere detaljeret program indeholdende konkrete mål og konkrete tidsfrister, som der skal opnås politisk enighed om med Europa-parlamentet og Rådet i løbet af 2. halvdel af 2004.

Høringsfristen er sat til 31. august 2004.

Med venlig hilsen

Christian Dubois
(3611)

(Løbenr. 21586)

1) KOM (2004) 401 af 2.6.2004 - Kommissionens meddelelse "Et område med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed: Evaluering af Tammerfors-dagsordenen og fremtidige tiltag"

